

Doktori iskola: ELTE Történettudományi DI

Témahirdető: Biró Tamás

A téma doktori programja: Hebraisztikai-judaisztikai program

Nem ELTE-s témahirdető esetében a belső konzulens: Szöveg beírásához kattintson ide.

TÉMÁK

1.

A kutatási téma címe magyarul: Judaizmus és kognitív vallástudomány

A kutatási téma részletesebb leírása magyarul (3–10 sor): A kognitív vallástudomány az elmúlt két évtizedben robbanásszerű fejlődésen ment keresztül, de ez a folyamat alig jelent meg a zsidó vallás kutatásában. Márpedig mind a judaisztika, mind a kognitív vallástudomány sokat profitálhat abból, ha a meglévő elméleteket a zsidó vallásra próbáljuk alkalmazni. Kiderülhet, hogy egyes kognitív megközelítések, például Lawson and McCauley rítusmodellje, finomításra szorul, miközben a judaizmus történetének egy új narratívája születhet.

Előírt nyelvtudás: angol, héber (rabbinikus)

Ajánlott nyelvtudás: héber (bibliai, modern), arámii

Esetleges további elvárások: Szöveg beírásához kattintson ide.

Társ-témahirdető (ha van): Szöveg beírásához kattintson ide.

Csak akkor, ha a program fogad külföldi jelentkezőket is:

A kutatási téma címe angolul: Judaism and the cognitive science of religion

A téma részletesebb leírása angolul (3–10 sor): The huge changes in the cognitive science of religion in the last two decades has hardly made an impact upon the scholarly study of the Jewish religion. Still, the application of contemporary cognitive theories on Judaism might profit both Judaic studies and the cognitive science of religion. It can turn out that certain approaches, such as the ritual model of Lawson and McCauley, requires being refined, while a new narrative of the history of Judaism would emerge.

2.

A kutatási téma címe magyarul: Valamely héber nyelvészeti jelenség szinkrón és diakrón elemzése optimalitáselméleti keretben, a történeti, kulturális, társadalmi tényezők figyelembevételével

A kutatási téma részletesebb leírása magyarul (3–10 sor): Az Optimalitáselmélet (Prince és Smolensky 1993; Smolensky és Legendre 2006) nem csupán az elmúlt két évtized meghatározó paradigmája a fonológiában, de alkalmazható a szintaxis és a szemantika-pragmatika területén is, alkalmazták már a nyelvészetén kívül is, és szoros kapcsolatban áll a számítógépes kognitív tudományokkal is. Előzetes egyeztetést követően a doktorandusz kiválaszt egy nyelvészeti jelenséget a héber (vagy valamely ún. zsidó nyelv) területén, és ennek elemzése során a standard

szinkrón optimalitáselméleti elemzést kibővíti a diakrón és a kulturális-társadalmi dimenziókkal is.

Előírt nyelvtudás: angol

Ajánlott nyelvtudás: héber vagy valamely zsidó nyelv

Esetleges további elvárások: optimalitáselméleti alapismeretek; programozási gyakorlat előnyt jelent

Társ-témahirdető (ha van): *Szöveg beírásához kattintson ide.*

Csak akkor, ha a program fogad külföldi jelentkezőket is:

A kutatási téma címe angolul: Synchronic and diachronic analysis of some Hebrew phenomenon in Optimality Theory, with the inclusion of historical, social and cultural phenomena

A téma részletesebb leírása angolul (3–10 sor): Optimality Theory (Prince and Smolensky 1993; Smolensky and Legendre 2006) has not only been the leading paradigm in phonology for two decades, but has also been applied to syntax, semantics and pragmatics, as well as to topics beyond linguistics, while it also maintains strong connections to computational cognitive science. The doctoral student will choose a linguistic phenomenon in Hebrew (or another „Jewish language”), develop a standard Optimality Theoretical account thereof, and subsequently add diachronic and social-cultural dimensions to it.*Szöveg beírásához kattintson ide.*

3.

A kutatási téma címe magyarul: Az ún. „zsidó nyelvek” kialakulásának modellezése, a történelmi, társadalmi, kulturális és nyelvészeti szempontok figyelembevételével

A kutatási téma részletesebb leírása magyarul (3–10 sor): Az ún. zsidó nyelvek (például jiddis, ladino, judeo-arab) kialakulását igyekszünk megérteni, más „hibrid nyelvtanok” (például a kreol nyelvek) kialakulására vonatkozó kurrens elméletek fényében, ezen elméletek számítógépes szimulációkkal történő implementálása segítségével.

Előírt nyelvtudás: angol

Ajánlott nyelvtudás: héber, valamely judeo-nyelv, vagy valamely judeo-nyelv alapnyelve

Esetleges további elvárások: Affinitás a nyelvészeti modellek és a programozás iránt, de formális előképzettség nem szükséges

Társ-témahirdető (ha van): *Szöveg beírásához kattintson ide.*

Csak akkor, ha a program fogad külföldi jelentkezőket is:

A kutatási téma címe angolul: Modelling the emergence of the Judeo-languages, including historical, social, cultural and linguistic aspects

A téma részletesebb leírása angolul (3–10 sor): Our goal is to understand the emergence of the so-called „Jewish languages” (such as Yiddish, Ladino and Judeo-Arabic), in the light of contemporary theories of „hybrid grammars” (cf. creole languages), by implementing these theories as computer simulations.

4.

A kutatási téma címe magyarul: Az Optimalitáselmélet, mint általános generatív architektúra: nem-nyelvészeti alkalmazások / vallástudományi alkalmazások

A kutatási téma részletesebb leírása magyarul (3–10 sor): Az Optimalitáselmélet (Prince és Smolensky, 1993; Smolensky és Legendre, 2006) nem csupán egy sikeres nyelvészeti formalizmus, hanem egy általános kognitív elmélet. A kutatás célja annak megmutatása, hogy hasonló formalizmussal írhatók le a nyelven kívül eső kognitív emberi képességek is. Külön hangsúlyt fektetünk a vallástudományi, azon belül is a hebraisztikai (bibliatudományi vagy judaisztikai) jelenségek megértésére.

Előírt nyelvtudás: angol

Ajánlott nyelvtudás: előnyt élvez az, aki héber nyelvtudással is rendelkezik

Esetleges további elvárások: előnyt élvez az, akinek van programozási tapasztalata

Társ-témahirdető (ha van): Szöveg beírásához kattintson ide.

Csak akkor, ha a program fogad külföldi jelentkezőket is:

A kutatási téma címe angolul: Optimality Theory as a general cognitive architecture: non-linguistic applications / applications in the study of religions

A téma részletesebb leírása angolul (3–10 sor): Optimality Theory (Prince and Smolensky, 1993; Smolensky and Legendre, 2006) is not only a successful linguistic formalism, but also a theory of the human mind. The goal of the research is to demonstrate that non-linguistic cognitive functions can also be described with the same formalism. Special emphasis will be put on phenomena belonging to the academic study of religion, and in particular, to Hebrew studies (Biblical studies of Judaic studies).

5.

A kutatási téma címe magyarul: Szöveg beírásához kattintson ide.

A kutatási téma részletesebb leírása magyarul (3–10 sor): Szöveg beírásához kattintson ide.

Előírt nyelvtudás: Szöveg beírásához kattintson ide.

Ajánlott nyelvtudás: Szöveg beírásához kattintson ide.

Esetleges további elvárások: Szöveg beírásához kattintson ide.

Társ-témahirdető (ha van): Szöveg beírásához kattintson ide.

Csak akkor, ha a program fogad külföldi jelentkezőket is:

A kutatási téma címe angolul: Szöveg beírásához kattintson ide.

A téma részletesebb leírása angolul (3–10 sor): Szöveg beírásához kattintson ide.

Útmutató:

Minimum egy, maximum 5 téma adható meg.

A fájlnev tartalmazza a témahirdető nevét.

A kitöltött adatlapot a doktori iskola vezetőjének / adminisztrátorának kell megküldeni.

A témákat a doktori iskola tanácsa fogadja el.

A doktori.hu adatbázisba a témákat a doktori hivatal munkatársai töltik fel.